

Đạo Luật Người Mỹ Khuyết Tật

Hình 1 Nguồn ảnh: Gil Garcetti

Đạo Luật Người Mỹ Khuyết Tật nghiêm cấm phân biệt đối xử với người khuyết tật và đảm bảo họ có quyền được tham gia đầy đủ vào mọi khía cạnh của xã hội.

Hỏi: Đạo Luật Người Mỹ Khuyết Tật (ADA) là gì?

ADA là luật liên bang mang tính đột phá được Quốc Hội thông qua vào năm 1990, cấm phân biệt đối xử với người khuyết tật trong các hoạt động hàng ngày.

Có năm phần của ADA, được gọi là 'chương'. Các yêu cầu được thiết lập theo từng chương đề cập đến các khía cạnh khác nhau của cuộc sống, bao gồm việc làm, giáo dục và giao thông, và áp dụng cho nhiều địa điểm công cộng và tư nhân mở cửa cho công chúng.

Mục tiêu của ADA là xóa bỏ rào cản và cho phép mọi người có cơ hội bình đẳng để đạt được thành công.

Hỏi: Ai được bảo vệ theo ADA?

ADA bảo vệ mọi người bị khiếm khuyết về thể chất hoặc tinh thần làm hạn chế đáng kể một hoặc nhiều hoạt động chính trong cuộc sống. Ví dụ về các hoạt động chính trong cuộc sống bao gồm ngủ, nói, đi lại và làm việc.

Hỏi: Ai bị ràng buộc bởi ADA?

Các doanh nghiệp tư nhân có hơn 15 nhân viên, các cơ quan chính quyền tiểu bang và địa phương, các doanh nghiệp mở cửa cho công chúng, các cơ sở thương mại, nhà cung cấp dịch vụ vận tải và các công ty viễn thông đều phải tuân thủ các yêu cầu của ADA.

Hỏi: Chương I của ADA là gì?

Chương I của ADA cấm các chủ lao động phân biệt đối xử với những ứng viên bị khuyết tật đủ điều kiện khi đưa ra quyết định tuyển dụng. Các yêu cầu của chương này không chỉ áp dụng với quy trình ứng tuyển và tuyển dụng mà còn cấm các hành vi phân biệt đối xử tại nơi làm việc; nhân viên bị khuyết tật phải được hưởng các phúc lợi công việc giống như những nhân viên khác, từ phương tiện đi lại và tài liệu đào tạo đến việc sử dụng phòng vệ sinh của nhân viên.

Nếu được tuyển dụng, không được quấy rối, sa thải hoặc trả lương thấp hơn cho người khuyết tật vì khuyết tật của họ.

Chương I cũng yêu cầu phải có sự điều chỉnh hợp lý cho những nhân viên cần. Các điều chỉnh có thể bao gồm việc thay đổi các không gian chung tại nơi làm việc như phòng nghỉ và phòng vệ sinh để tất cả nhân viên đều có thể tiếp cận được; cung cấp công nghệ hỗ trợ hoặc sửa đổi thiết bị như bàn làm việc hoặc điện thoại; và điều chỉnh lịch làm việc hoặc tái cấu trúc công việc để phù hợp với tình trạng khuyết tật của từng cá nhân.

Hỏi: Định nghĩa của ADA về một nhân viên hoặc ứng viên đủ điều kiện là gì?

Một nhân viên hoặc ứng viên bị khuyết tật đủ điều kiện được định nghĩa là một cá nhân có thể thực hiện các vai trò thiết yếu của công việc đang được đề cập, có hoặc không có sự điều chỉnh hợp lý.

Hỏi: Tôi có cần thảo luận về điều chỉnh trong buổi phỏng vấn xin việc không?

Một số ứng viên có thể cần yêu cầu điều chỉnh cho chính quá trình tuyển dụng; ví dụ, nếu buổi phỏng vấn được lên lịch tại phòng hội nghị ở tầng trên của tòa nhà không có thang máy, người dùng xe lăn có thể yêu cầu phỏng vấn tại văn phòng ở tầng trệt.

Tuy nhiên, nếu không cần điều chỉnh, ứng viên bị khuyết tật không có nghĩa vụ phải thảo luận về tình trạng khuyết tật hoặc các yêu cầu trong tương lai của mình trong buổi phỏng vấn xin việc. Chủ lao động không được hỏi về tình trạng khuyết tật trong buổi phỏng vấn nhưng có thể hỏi ứng viên sẽ thực hiện các công việc cụ thể như thế nào, có hoặc không có sự điều chỉnh. Lời mời nhận việc có thể phụ thuộc vào kết quả khám sức khỏe, nhưng chỉ khi việc khám sức khỏe là bắt buộc đối với tất cả nhân viên tiềm năng trong các công việc tương tự.

Nếu được tuyển dụng, nhân viên không phải tiết lộ tình trạng khuyết tật của mình với đồng nghiệp nhưng phải nói với người trong ban quản lý hoặc phòng nhân sự nếu muốn yêu cầu điều chỉnh. Có thể yêu cầu điều chỉnh khi bắt đầu công việc mới hoặc bất kỳ thời điểm nào sau đó; không có giới hạn thời gian để đưa ra các yêu cầu và nhu cầu có thể thay đổi do tình trạng khuyết tật tiến triển hoặc do tuổi già.

Hỏi: Trong trường hợp nào chủ lao động có thể từ chối cung cấp điều chỉnh?

Chủ lao động không bắt buộc phải thực hiện điều chỉnh nếu điều chỉnh này gây ra "khó khăn quá mức" cho hoạt động kinh doanh hoặc làm giảm tiêu chuẩn chất lượng hoặc sản xuất.

Theo ADA, khó khăn quá mức được định nghĩa là điều gì đó quá khó khăn hoặc tốn kém không thể cung cấp dựa trên quy mô, nguồn tài chính và nhu cầu của doanh nghiệp của chủ lao động. Tuy nhiên, chủ lao động không thể từ chối một điều chỉnh chỉ vì phát sinh chi phí bắt buộc. Khi một điều chỉnh được coi là khó khăn quá mức, chủ lao động phải cố gắng tìm một giải pháp khác. Nếu có nhiều điều chỉnh khác nhau đáp ứng được nhu cầu của nhân viên, chủ lao động có quyền chọn giải pháp để cung cấp.

Hỏi: ADA có ảnh hưởng đến bảo hiểm nơi làm việc của tôi không?

ADA không yêu cầu các công ty phải đài thọ cho các tình trạng bệnh lý đã có từ trước hoặc tất cả các chi phí y tế liên quan đến khuyết tật. Luật chỉ yêu cầu nhân viên bị khuyết tật được hưởng quyền tiếp cận bình đẳng với cùng phạm vi bảo hiểm được cung cấp cho các nhân viên khác.

Hỏi: Chương II của ADA là gì?

Chương II của ADA yêu cầu chính quyền địa phương và tiểu bang cung cấp cho người khuyết tật cơ hội bình đẳng để hưởng lợi từ các chương trình, dịch vụ và hoạt động.

Điều này có thể có nghĩa là cho phép chó trợ giúp vào các tòa nhà cấm mang theo thú cưng, lắp đặt ram dốc hoặc thang nâng xe lăn tại những nơi tổ chức các cuộc họp công cộng hoặc cung cấp người ghi chép cho người có hạn chế về tính linh hoạt tay đang làm nhiệm vụ bồi thẩm đoàn. Trường công hoặc trường đại học phải chuyển lớp học từ lớp học không thể tiếp cận đối với người khuyết tật đến địa điểm có thể tiếp cận đối với người khuyết tật để phục vụ học sinh sử dụng xe lăn. Các cuộc bầu cử địa phương phải diễn ra tại các tòa nhà có thể tiếp cận đối với người khuyết tật. Phương tiện giao thông công cộng, bao gồm xe buýt, tàu điện nhanh và hạng nhẹ, tàu điện đi lại và đường sắt liên thành phố như Amtrak, phải cung cấp các dịch vụ có thể bao gồm ram dốc, thang nâng, thay đổi vị trí dừng và khu vực chỗ ngồi được chỉ định cho

người đi xe bị khuyết tật.

Hỏi: Chương III của ADA là gì?

Chương III của ADA cấm các cơ sở kinh doanh mở cửa cho công chúng, bao gồm ngân hàng, nhà hàng, siêu thị, khách sạn, trung tâm mua sắm, nhà thi đấu thể thao tư nhân, rạp chiếu phim, trung tâm chăm sóc ban ngày tư nhân, trường học và cao đẳng, văn phòng kế toán hoặc bảo hiểm, văn phòng luật sư và bác sĩ, bảo tàng và câu lạc bộ sức khỏe, phân biệt đối xử với những người khuyết tật.

Các cơ sở kinh doanh này phải cung cấp cơ hội và quyền tiếp cận bình đẳng đối với hàng hóa hoặc dịch vụ mà họ cung cấp. Ví dụ, một cửa hàng bách hóa phải sửa đổi chính sách chỉ cho phép một người vào phòng thay đồ nếu một người mua sắm bị liệt cần người chăm sóc giúp thở quần áo. Phòng tập thể dục địa phương có thể lắp đặt ram dốc lối vào và nhà hàng có thể thiết kế lối đi đủ rộng để xe lăn có thể sử dụng. Động vật trợ giúp phải được phép vào các cơ sở kinh doanh này bất kể bất kỳ chính sách cấm mang theo vật nuôi nào.

Hỏi: Chương IV của ADA là gì?

Chương IV của ADA yêu cầu các công ty viễn thông cung cấp các dịch vụ tương đương cho khách hàng khuyết tật, đặc biệt là những người khiếm thính hoặc khó nghe. Các dịch vụ này bao gồm máy điện báo (TTY), dịch vụ chuyển tiếp viễn thông (TRS) và các dịch vụ viễn thông có thể tiếp cận khác.

Hỏi: Chương V của ADA là gì?

Chương V của ADA bao gồm các điều khoản tổng hợp và kỹ thuật áp dụng cho tất cả các chương, bao gồm các điều khoản chống trả thù để bảo vệ những cá nhân thực hiện các quyền của họ theo ADA.

Hỏi: Tôi phải làm gì nếu tôi tin rằng quyền của tôi theo ADA đã bị vi phạm?

Nếu bạn tin rằng mình đã bị phân biệt đối xử vì tình trạng khuyết tật của mình, bạn có thể nộp khiếu nại lên Ủy Ban Cơ Hội Việc Làm Bình Đẳng Hoa Kỳ (EEOC) hoặc Bộ Tư Pháp Hoa Kỳ (DOJ).

Đối với các khiếu nại liên quan đến Chương I (phân biệt đối xử tại nơi làm việc), hãy liên hệ với EEOC hoặc “Cơ Quan Thực Hành Việc Làm Công Bằng” (FEPA) tại khu vực của bạn. (Để biết danh sách các văn phòng FEPA theo tiểu bang, vui lòng truy cập trang web EEOC tại <https://www.eeoc.gov/state-local-and-tribal-programs-coordinators-program-managers>.) Mẫu đơn khiếu nại cũng có sẵn trên trang web EEOC tại <https://www.eeoc.gov/federal-sector/filing-formal-complaint>. Việc nhân viên bị phạt hoặc trả thù vì báo cáo vi phạm là bất hợp pháp.

Đối với các khiếu nại theo Chương II hoặc III (chống lại một thực thể của chính quyền tiểu bang hoặc địa phương hoặc một cơ sở kinh doanh mở cửa cho công chúng như nhà hàng, phòng khám bác sĩ, cửa hàng bán lẻ, khách sạn, v.v.), hãy liên hệ với DOJ trực tuyến, qua thư hoặc fax. Truy cập trang web của DOJ tại <https://civilrights.justice.gov/#crt-landing--reporting> để biết thêm thông tin và liên kết để nộp đơn khiếu

nại.

Để biết hướng dẫn về cách nộp đơn khiếu nại liên quan đến ADA, vui lòng xem tại: http://www.ada.gov/filing_complaint.htm

Hỏi: Tôi có thể lấy thông tin về ADA ở đâu nữa?

Liên hệ Đường Dây Thông Tin ADA (<https://www.ada.gov/infoline/>) tại Bộ Phận Dân Quyền của Bộ Tư Pháp bằng cách gọi đến số 1-800-514-0301 hoặc 1-833-610-1264 (TTY). Đại diện có mặt vào Thứ Hai, Thứ Ba, Thứ Tư và Thứ Sáu từ 9:30 sáng – 12 giờ trưa và Thứ Năm từ 3 giờ chiều – 5:30 chiều. Bạn cũng có thể gửi câu hỏi đến Điều Phối Viên Tiếp Cận Cộng Đồng ADA tại Disability.Outreach@usdoj.gov.

Ngoài ra, Mạng Lưới Quốc Gia ADA, được tài trợ bởi Viện Nghiên Cứu Quốc Gia về Khuyết Tật, Sống Tự Lập và Phục Hồi Chức Năng, cung cấp thông tin, hướng dẫn và đào tạo về ADA thông qua 10 trung tâm ADA khu vực trên khắp Hoa Kỳ. Truy cập trang web của họ tại <https://adata.org/national-network> để nhận các hội thảo trên web, video, tờ thông tin miễn phí và liên kết đến các trung tâm khu vực và các nguồn lực khác.

Nguồn: Bộ Tư Pháp Hoa Kỳ, Bộ Phận Dân quyền, Ủy Ban Cơ Hội Việc Làm Bình Đẳng Hoa Kỳ, Mạng Lưới Quốc Gia ADA.

Bạn cần liên hệ?

Các Chuyên Gia Thông Tin của chúng tôi luôn sẵn sàng trả lời các câu hỏi của bạn.

Gọi số điện thoại miễn phí 1-800-539-7309, Thứ Hai-Thứ Sáu, 7 giờ sáng-8 giờ tối Giờ Chuẩn Miền Đông (EST).

Hoặc lên lịch gọi điện hoặc đặt câu hỏi trực tuyến tại

<https://connect.paralysis.org/vi/send-us-your-question>.

Thông tin có trong bài viết này được trình bày với mục đích giáo dục và thông báo cho bạn về bệnh tê liệt và các tác động của bệnh này. Không có nội dung nào trong bài viết này được hiểu hoặc có ý định sử dụng để chẩn đoán hoặc điều trị y tế. Không nên sử dụng thay cho lời khuyên của bác sĩ hoặc nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe đủ điều kiện khác. Nếu bạn có bất kỳ câu hỏi nào liên quan đến chăm sóc sức khỏe, vui lòng gọi điện hoặc gặp bác sĩ hoặc nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe đủ điều kiện khác ngay lập tức. Luôn tham khảo ý kiến bác sĩ hoặc nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc sức khỏe đủ điều kiện khác trước khi bắt đầu một phương pháp điều trị, chế độ ăn hoặc chương trình thể dục mới. Bạn tuyệt đối không được bỏ qua lời khuyên y tế hoặc trì hoãn việc tìm kiếm lời khuyên y tế vì những nội dung bạn đã đọc trong bài viết này.

Ấn phẩm này được hỗ trợ bởi Cơ Quan Quản Lý Đời Sống Cộng Đồng (ACL), Bộ Y Tế và Dịch Vụ Nhân Sinh Hoa Kỳ (HHS) như một phần của khoản hỗ trợ tài chính trị giá tổng cộng \$10.000.000 với 100 phần trăm tài trợ của ACL/HHS. Nội dung là của (các) tác giả và không nhất thiết đại diện cho quan điểm chính thức hoặc sự chứng thực của ACL/HHS hoặc Chính Phủ Hoa Kỳ.